

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی

پایانامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد
در گرایش حقوق جزا و جرم شناسی

عنوان:

جرم شناسی رفتار زنان در همسر داری

راضیه سخاوتی

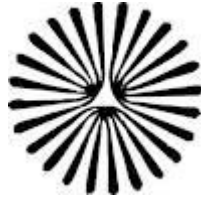
استاد راهنما:

دکتر عباس نظیفی

استاد مشاور:

دکتر غلامرضا جمشیدیها

شهریور ۱۳۹۱

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی

پایانامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد
در گرایش حقوق جزا و جرم شناسی

عنوان:

جرم شناسی رفتار زنان در همسر داری

راضیه سخاوتی

استاد راهنما: دکتر عباس نظیفی

استاد مشاور: دکتر غلامرضا جمشیدیها

شهریور ۱۳۹۱

بسم الله الرحمن الرحيم

تقدیم به:

مادر مهربانها، اسوه‌ی زنان عالم، الگوی بی‌بدیل، همسرداری، حضرت فاطمه‌ی زهرا سلام‌ا... علیها،
به آنان که رفتند تا آرامش و استقلال را به یادگار گذارند

به روح بلند و ملکوتی پدرم:

او که درس انسانیت را به من آموخت،

به مادر مهربانم:

او که شمع وجودش، ذره‌ذره آب شد تا مرا و وجودم را روشنایی بخشد

به همسر عزیزم:

به خاطر تمام تلاشها، در کنارم بودن و وفاداریهایش،

به دختر و بلندم:

برای متانت و صبوری اش.

با سپاس و تشکر فراوان از استاد راهنمای گرامی؛ جناب آقای "دکتر عباس نظیفی" که نه معلّمانه بلکه، پدرانۀ مرا در انجام این پایان نامه یاری فرمودند و در این مسیر از هیچ تلاشی مضایقه ننمودند.

همین طور از استاد محترم مشاورم؛ جناب آقای "دکتر غلامرضا جمشیدیها"، که صبورانه بر بنده منت نهاده و ایرادات به جا و در خور توجهی را به اینجانب گوشزد نمودند؛ نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

از استاد بزرگوار جناب آقای "دکتر قرائی"، که بر حقیر منت نهاده و داوری پایان نامه ام را برعهده داشتند، ممنون و سپاسگذارم.

از خداوند متعال می خواهم؛ توفیق روز افزون به تمامی اساتید و معلمانم عطا فرماید و انشاءاله دعای خیری را بدرقه راه پر فراز و نشیب زندگی شان نموده و در نزد خداوند، بهترین موقعیت را برای آنان مسألت می نمایم.

در پایان از خانواده و دوستان خوبم بابت حمایت های معنویشان در حین انجام پایان نامه، نهایت قدردانی و سپاس را دارم.

چکیده

ازدواج در زندگی هر فردی علی رغم اینکه شیرین ترین و بهترین مرحله ی زندگی اش است؛ اما دغدغه های آن که ناشی از اختلاف نظرها، تفاوت سلیقه ها... می باشد و با شروع زندگی رونمایی می شود؛ اگر منطقی و آگاهانه هدایت شود و نهایتاً موجب ایجاد تفاهم گردد؛ لذت ازدواج را دو چندان خواهد نمود. لیکن در صورتی که مشکلات و معضلات آن به خوبی حل و فصل نشود و به تفاهم نینجامد، درگیریه‌ها و تشنج‌هایی را به دنبال خواهد آورد که سرانجام خوشایندی ندارد. در این میان، زن، نقش عمده و مهمی دارد، خصوصاً در انتشار عتوف و ایجاد کانون آرامش و محبت. تحقیق انجام شده نشان داده است که، جرائم ارتكابی از سوی مردان پس از ازدواج می تواند معلول بسیاری از عوامل از جمله سوءرفتار زنان در همسر‌داری باشد. البته ماحصل سخن از شرح نظریات و آثار مطالب مذکور این است که تأثیر اختلافات خانوادگی و از جمله رفتارهای زن، که می تواند زمینه ساز ارتكاب بزه از سوی زوج گردد؛ از حیث نوع جرائم و میزان شدت و ضعف و دفعات آن در مردان متفاوت است که این موضوع می تواند به دلایل ارتكاب بزه از سوی مردان بازگردد.

با توجه به نتایج یافت شده از این پژوهش، عوامل زیادی وجود دارند که در صورت بروز و ظهور آنها از سوی زن، در زندگی زناشویی می تواند زمینه های انحراف یا ارتكاب بزه را از سوی مردان قوت بخشد. لیکن با توجه به شرایط خانوادگی، میزان پایبندی به اعتقادات دینی و مذهبی، سطح رفاه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و... دارای اثرات متفاوتی می باشد.

به هر حال، معرفت به علل و عوامل سوق دهنده ی شوهر به سوی انحراف یا ارتكاب بزه تحت عناوین عوامل جنسی، عوامل روحی و روانی، عوامل اقتصادی و علل فرهنگی در این تحقیق، مورد بررسی و شناسایی قرار گرفته و از نتایج و آثار مهم بحث در این پایان نامه می باشند و جرائمی مانند جرایم منافی عفت (زنا، لواط، برقراری ارتباط نامشروع و...)، قتل (عمدی یا غیر عمدی)، ضرب و جرح، فحاشی، سرقت، اختلاس، کلاهبرداری، ارتشاء و... یا انحرافات مانده اعتیاد، الکلیسم و... را در این راستا توجیه کرده است که انشاء... مورد استفاده ی محققین و خوانندگان قرار گیرد.

واژگان کلیدی: جرم‌شناسی بزه، جرم‌شناسی، جرم‌شناسی ازدواج، خانواده، همسر‌داری، رفتار زنان، جرم‌شناسی رفتار

۱.....	مقدمه
۲.....	۱) انگیزه ی انتخاب موضوع
۲.....	۲) اهداف تحقیق
۳.....	۳) بیان مسأله و سؤالات تحقیق
۴.....	سؤالات مطروحه
۴.....	۴) فرضیه های تحقیق
۵.....	۵) روش تحقیق و تنگناهای آن
۵.....	۶) سابقه و ضرورت تحقیق
۸.....	بخش اول- تعاریف و اصطلاحات
۸.....	مبحث اول- بزه (جرم)
۹.....	مبحث دوم: جرم شناسی
۱۱.....	مبحث سوم- خانواده
۱۸.....	مبحث سوم- ازدواج
۲۰.....	مبحث چهارم- همسر داری
۲۱.....	بخش دوم- مکاتب جرم شناسی
۲۱.....	مبحث اول- مکتب جغرافیائی، آماری، زیست محیطی یا بوم شناختی
۲۲.....	مبحث سوم- مکتب روانشناختی
۲۳.....	مبحث سوم- مکتب جامعه شناختی
۲۶.....	بخش سوم - انواع جرم شناسی
۲۶.....	مبحث اول- جرم شناسی عمومی یا جرم شناسی ترکیبی
۲۷.....	مبحث دوم- جرم شناسی اختصاصی
۲۷.....	گفتار اول- جرم شناسی زیستی
۲۸.....	گفتار دوم- جرم شناسی روانی
۲۸.....	گفتار سوم- جرم شناسی اجتماعی
۲۸.....	مبحث سوم- جرم شناسی بالینی

بخش چهارم - تفاوت‌های زن و مرد و نسبت جرایمشان	۲۹
مبحث اول - تفاوت‌های موجود بین زن و مرد	۲۹
گفتار اول - تفاوت‌های زیستی میان زن و مرد	۳۰
گفتار دوم - تفاوت‌های روحی و روانی میان زن و مرد	۳۲
گفتار سوم - تفاوت‌های عملکردی بین زن و مرد	۳۳
بخش دوم - نگاهی اجمالی به نسبت جرائم زنان به مردان	۳۴
نتیجه‌گیری و جمع‌بندی مطالب فصل اول:	۳۶
بخش اول - ویژگی‌های زن شایسته از منظر قرآن کریم، احادیث و روایات	۴۱
مبحث اول - وظایف اختصاصی بانوان	۴۳
گفتار اول - پذیرش مدیریت شوهر بر خانواده	۴۳
گفتار دوم - تمکین	۴۵
بند اول - تمکین عام	۴۵
بند دوم - تمکین خاص	۵۵
گفتار سوم - امانتداری در غیاب شوهر	۵۸
گفتار چهارم - زینت داشتن برای شوهر، عدم خودآرایی در برابر نامحرم	۶۱
گفتار پنجم - رعایت حجاب و حفظ پوشش	۶۴
مبحث دوم - وظایف عمومی بانوان	۶۸
گفتار اول - خانه‌داری	۶۸
بند اول - آشپزی	۶۹
بند دوم - رعایت بهداشت و نظم و ترتیب در خانه	۷۰
گفتار دوم - ابراز عشق و محبت و انتشار آن برای آرامش خانواده	۷۳
گفتار سوم - سپاسگزاری	۷۵
گفتار چهارم - قناعت	۷۷
گفتار پنجم - احترام گذاشتن به شوهر	۷۸
گفتار ششم - صبر	۸۰
بند اول - صبر بر فقر شوهر	۸۲
بند دوم (صبر بر اخلاق ناپسند شوهر)	۸۲

۸۴	گفتار هفتم - صداقت
۸۵	گفتار هشتم - خوش بینی و اعتماد
۸۷	گفتار نهم - وفاداری
۹۱	بخش دوم- زن و تأثیرش در بزهکاری مرد
۹۶	مبحث اول- عوامل جنسی
۹۶	گفتار اول- عوامل تأثیر گذار جنسی که خارج از اراده زن است
۹۶	بند اول- سرد مزاجی و ناتوانی جنسی
۹۸	بند دوم- ناتوانی جسمی:
۹۹	گفتار دوم- عوامل جنسی تحت اراده ی زن
۹۹	بند اول- ترک بستر به نشانه ی اعتراض
۱۰۰	بند دوم- مشغله های زن در زندگی:
۱۰۰	بند سوم- افراط در انجام عبادات و فرائض دینی
۱۰۱	بند چهارم- اشتغال زن خارج از خانه:
۱۰۲	بند پنجم- صرف وقت با دوستان و فامیل:
۱۰۳	گفتار اول- بی محبتی، عدم ابراز علاقه و عدم انتشار عطوفت
۱۰۳	گفتار دوم- عدم همدلی و همزبانی با شوهر در امور مشروع و مقبول زندگی:
۱۰۴	گفتار سوم- آرایش کردن
۱۰۵	گفتار چهارم- خشونت، بد دهانی و فحاشی:
۱۰۷	گفتار پنجم- عدم رعایت آراستگی و رعایت بهداشت فردی در منزل
۱۰۹	گفتار ششم- بد حجابی و خودآرایی زن برای غیر شوهر
۱۱۱	گفتار هفتم- بی احترامی و ناسپاسی نسبت به همسر
۱۱۱	گفتار هشتم- شکستن حرمت پدر در نزد فرزندان
۱۱۲	گفتار نهم- عدم رعایت اصول خانه داری
۱۱۳	گفتار دهم- سوء معاشرت با خانواده ی همسر
۱۱۴	گفتار یازدهم- بد خلقی زن
۱۱۵	گفتار دوازدهم- سوء ظن و بدبینی
۱۱۶	گفتار سیزدهم- جزئی فکر کردن و عدم آینده نگری نسبت روحیه ی همسر:

گفتار چهاردهم- عدم دقت در سود و زیان همسر:	۱۱۷.....
گفتار پانزدهم- عدم دقت در تربیت فرزندان در مواردی که مسئولیت آن به عهده ی همسر	
است:	۱۱۸.....
گفتار شانزدهم- عدم دقت در نگاه به آینده و اهداف همسر:	۱۱۹.....
گفتار هفدهم- معرفی غلط و نادرست شوهر به خویشان و اطرافیان:	۱۲۰.....
گفتار هجدهم- خیانت و انحراف زن	۱۲۰.....
مبحث سوم- علل اقتصادی	۱۲۲.....
گفتار اول- توقعات بیجا	۱۲۲.....
گفتار دوم- ولخرجی	۱۲۳.....
گفتار سوم- خسیس بودن زن	۱۲۴.....
مبحث چهارم- علل فرهنگی مؤثر در بزهکاری مرد	۱۲۵.....
گفتار اول- عدم رفتار فرهنگی زن در خانه	۱۲۵.....
گفتار دوم- توانایی مالی بهتر زن نسبت به شوهرش	۱۲۵.....
گفتار سوم- اختلاف سطح فرهنگی و قومیتی	۱۲۶.....
گفتار چهارم- جنسیت زن را برتر دیدن	۱۲۷.....
نتیجه گیری و جمع بندی مطالب فصل دوم:	۱۲۸.....
۱- نوع مطالعه:	۱۳۵.....
۲- ابزار سنجش:	۱۳۵.....
۳- جامعه ی آماری:	۱۳۵.....
۴- شیوه ی نمونه گیری:	۱۳۶.....
تحلیل و توصیف سؤالات پرسشنامه:	۱۳۶.....
الف) تحلیل و توصیف داده های عمومی	۱۳۶.....
۱- جنس:	۱۳۶.....
۲- سن خود و سن همسر:	۱۳۶.....
۳- محل تولد خود و محل تولد همسر:	۱۳۹.....
۴- سطح تحصیلات خود و تحصیلات همسر:	۱۴۸.....
۶- میزان درآمد خود و میزان درآمد همسر:	۱۵۴.....

- ۷- میزان ساعات کاری روزانه خود و میزان ساعات کاری همسر: ۱۵۶.....
- ۸- وضعیت مسکن: ۱۶۱.....
- ۹- تعداد فرزندان: ۱۶۲.....
- ۱۰- میزان پایبندی به اعتقادات مذهبی خود و همسر: ۱۶۳.....
- ۱۱- نوع مدیریت در منزل: ۱۶۵.....
- ۱۲- سابقه ارتکاب جرم در خانواده ی خود و در خانواده ی همسر: ۱۶۶.....
- ۱۳- اعتیاد به مواد مخدر در خانواده ی خود و خانواده ی همسر: ۱۶۸.....
- ب) سؤالات اختصاصی: ۱۶۹.....
- نتیجه گیری: ۱۹۸.....
- پیشنهاها: ۲۰۲.....
- فهرست منابع: ۲۰۳.....

مقدمه

انسان موجودی اجتماعی است به طوری که زندگی بدون دیگران برایش، غیر قابل تصور است. انسان از زمانی که پا به عرصه ی وجود می گذارد، خانواده ای را در کنارش حس می کند. سپس با طی مراحل گوناگون، به مرحله ای قدم می نهد که در دین مبین اسلام، محبوب ترین عمل در نزد خداوند، در آن مرحله قرار دارد و آن مرحله، "ازدواج" نام دارد.

انتخاب همسر و تأسیس زندگی مشترک خانوادگی یک خواسته ی طبیعی است که در وجود انسانها نهاده شده است و این خود یکی از نعمتهای بزرگ الهی است. پیمان مقدس زناشویی رشته ای است آسمانی؛ که قلبها را به هم پیوند می زند، دلهای پریشان را آرامش می دهد و افکار پراکنده را به سوی یک هدف متوجه می سازد.^۱

بدون شک هیچ رابطه ای در اجتماع، از لحاظ حساسیت و اهمیت به درجه ی رابطه ی زناشویی نمی رسد. رابطه ای که با آن، دو انسان بهترین سالهای عمر خویش را در کنار یکدیگر سپری می کنند و در کنار فرزندان جامعه ی خود را می سازند.^۲

از آنجا که هدف اصلی ازدواج در فرهنگ و ارزشهای اسلامی و مبانی روانشناختی همسری، نیل به "آرامش" است، سعادت و خوشبختی در گرو برخورداری از این موهبت الهی است و انتخاب معقول، جاده زندگی را هموارتر به سوی خوشبختی می سازد و از آنجا که هر یک از زن و مرد، در رفتار و افکار و نگرشها به شدت تحت تاثیر طرف مقابل قرار می گیرد، انتخاب صحیح و شناخت طرف مقابل، نکته ی مهم و قابل توجهی است.

متأسفانه در جامعه ی امروز به دلیل اینکه دختران و زنان ما آموزش درستی از همسررداری ندارند در حالیکه وظایفشان بسیار خطرناک تر و مهم تر از مردان است، به راحتی خانواده و بالاخص مرد را در معرض انحراف قرار می دهند. با این وجود باز هم نمی توان، دختران و زنان را مقصر تام دانست. در این میان دختران دیروز که مادران امروزند، مربیان و معلمان، دولتمردان و سیاستگذاران و همه ی کسانی که به نحوی در آموزش و تربیت افراد جامعه دستی بر آتش دارند؛ همگی مسئولیت دارند تا به تنویر افکار عمومی جامعه و آشناسازی همگان به ویژه دختران و زنان با وظایفشان بپردازند.

چه بسیار مردانی که به امید ایجاد جامعه ای کوچک و موفق، اقدام به تشکیل خانواده نموده اما پس از مدتی به دلیل عملکردهای نامطلوب، زیاده خواهانه و در بسیاری از موارد جاهلانه ی همسر،

^۱. آیین همسررداری، آیت ا... ابراهیم امینی، مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی، مؤسسه ی بوستان کتاب، ۱۳۸۹، ص ۱۰

^۲. همسر من اگر اینگونه می بود، راضیه محمد زاده، انتشارات منیر، چاپ هفتم، ۱۳۸۶، ص ۱۳

در مظان ارتکاب جرم قرار گرفته اند و یا با ارتکاب جرمی روانه ی زندان شده و یا حتی به قول معروف "سر خود را به باد داده اند".

به امید روزی که ارتقاء سطح فرهنگ و بینش عمومی جامعه، موجب بالا رفتن سطح نگاه و نگرش زنان و دختران ما نسبت به وظایف و مقوله ی مهم و تاثیر گذار همسراری شود و از درصد فاحشی از آن دسته از جرائم مردان که منشأ آن زنان هستند و پس از ازدواج اتفاق می افتد، بکاهد.

1) انگیزه ی انتخاب موضوع

از آنجا که همه روزه در خبرها دیده و شنیده می شود؛ حوادثی در جامعه ی ما اتفاق می افتد که متأسفانه درصد بیشماری از بزهکاران آن را مردان تشکیل می دهند. جرایمی مانند جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص، جرایم ناشی از تخلفات رانندگی، جرایم بر ضد حقوق و تکالیف خانوادگی، جرایم ضد عفت و اخلاق عمومی، جرایم علیه امنیت اقتصادی، جرایم علیه امنیت کشور و

روزنامه ایران چندی پیش نوشت: با توجه به اینکه در بسیاری از موارد زنان در جرایم مردان دخیل هستند، به همین خاطر طی سالهای اخیر تعداد زندانیان متأهل در زندانهای کشور دو برابر شده است. بر اساس تحقیقات انجام شده، مشکلات اقتصادی و فرهنگی خانواده ها، بیکاری، بالا رفتن توقعات از همسران و گرایش به زندگی تشریفاتی از مهمترین علل وقوع جرایم در مردان متأهل است¹.

مسأله ای که مدتها ذهن مرا به خود مشغول ساخته بود این بود که؛ چگونه ممکن است مردی با هزاران آرزو و امید پیمان مقدس زناشویی ببندد و به امید خوشبختی، همسری را که فکر می کند بهترین است؛ برای خویش برگزیند؛ لیکن با دنیایی از توقعات بی جا، کم توجهیها، بی احترامی ها، خرد شدن آنها و ... مواجه می شود؟ ضمناً آیا رفتارهای زنان پس از ازدواج می تواند تاثیری در بزهکاری مردان داشته باشد یا نه؟ و اگر جواب مثبت است، کدام دسته از رفتارها در انحراف و بزهکاری شوهر مؤثرند.

2) اهداف تحقیق

اولاً؛ موجب ایجاد معرفت در زنان و دختران از عملکرد ممنوعان خود شود و همچنین آگاهی لازم را جهت ایجاد یک زندگی موفق و سالم را به آنها دهد.

¹. نقش زنان در جرایم مردان، افکار نیوز (روزنامه ایران)، ۱۳۸۹/۹/۱۸

ثانیا: موجب معرفت قضات خانواده در رسیدگی به دعاوی خانوادگی شود.
ثالثا: موجب معرفت مربیان مدارس و مربیان جامعه جهت تعلیم به دختران و زنان گر

۳) بیان مسأله و سؤالات تحقیق

نهاد خانواده، با ازدواج که مقدس ترین پیمان الهی است آغاز می شود و در همه جای دنیا، بسیار ارزشمند و دارای جایگاهی خاص می باشد. همانطور که پیامبر اکرم صل... علیه و آله و سلم می فرمایند: "در اسلام هیچ بنائی نزد خداوند محبوب تر از ازدواج نیست"^۱.

افراد با تشکیل خانواده به دنبال ایجاد آرامش و سکون هستند که مرهون برقراری ارتباط شایسته و مطلوب عاطفی و اجتماعی میان زوجین است. خداوند در قرآن کریم می فرماید: "از نشانه های خداوند این است که از جنس خودتان برایتان همسرانی آفرید، تا در کنار یکدیگر آرامش بیابید"^۲.

داشتن روابط سالم و اخلاقی در کانون خانواده و مخصوصاً میان زن و شوهر، مبتنی بر رهایی از خود بینی، رعایت احترام متقابل، گذشت و فداکاری، ایثار و دیگر خواهی، توجه به مصلحت خانواده، مودت و رحمت است. به همین دلیل است که دین مبین اسلام بسیار به این مقوله اهمیت داده و در روایات زن و مرد را دعوت به خوشرفتاری با یکدیگر نموده است و بالعکس؛ به آنان توصیه شده تا از رفتار نادرست و نامطلوب در محیط مقدس خانواده که ممکن است موجبات انحراف و کجروی فرد را فراهم آورد؛ اجتناب کنند؛ چرا که ریشه ی بسیاری از اختلافات و تنشها در چنین عملکردهایی که گاهاً جاهلانه نیز می باشد؛ نهفته است.

از آنجا که موضوع این پژوهش خاصاً به سوءرفتارهای برخی زنان در مقابل شوهرانشان می پردازد؛ "جرم شناسی رفتار زنان در همسر داری" پرداختن به آن دسته از رفتار زنان است که پس از ازدواج، ممکن است موجبات بزهکاری مردان را فراهم آورد. اینکه مردی پس از تشکیل نهاد مقدس خانواده، به جای پیشرفت و کامل شدن، رو به انحطاط و بزهکاری گذارد، امری بسیار مهم و قابل بررسی است. در این پایان نامه قصد داریم هم به رسالتها و رفتارهای شایسته ی یک زن که سعادت خانواده را تضمین می کند پرداخته و هم به آسیب شناسی رفتارهای نادرست برخی از زنان بپردازیم.

^۱. "ما بنی فی الاسلام احب الی الله من التزویج"، وسائل الشیعه، محمد ابن حسن حر عاملی، انتشارات مؤسسه ی آل البیت علیه السلام، قم ۱۴۰۹ ه. ق، اول، ج ۱۴، ص ۳

^۲. "ومن آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها"، سوره ی مبارکه روم، آیه شریفه ۲۱

سؤالات مطروحه

سوال اصلی این پایان نامه که مبنا و محور اصلی آن نیز می باشد، عبارت است از:

۱- چه رفتارهایی از زنان قابلیت آن را دارد که در زندگی زناشویی، مردان را به سوی بزهکاری سوق دهد؟

و اما سوالات دیگری که در کنار سوال اصلی پایان نامه، قصد داریم به آنها پاسخ دهیم تا به درک عمیق و درستی از سوال اصلی برسیم عبارتند از:

۲- چگونه مشکلات و مسائل جنسی از سوی زنان می تواند در بزهکاری مردان موثر باشد؟

۳- چگونه ایجاد مشکلات روحی و روانی از سوی زنان، ظرفیت آن را دارد که مرد را به سوی بزهکاری سوق دهد؟

۴- رفتار فرهنگی زنان تا چه میزان مؤثر در سوء رفتار همسران آنهاست؟

۵- اختلاف طبقه فرهنگی به لحاظ نژادی و قومیتی چه تاثیری در سوء رفتار مردان دارد؟

۶- دیدگاههای اقتصادی و مالی غیر متعارف زنان به چه علتی می تواند ظرفیت جنایی را در همسران ایجاد کند؟

۴) فرضیه های تحقیق

۱- به نظر می رسد که آرامش روحی و روانی به لحاظ درصد قابل توجه به این امر مربوط باشد که نیاز به درک متقابل از ناحیه زن داشته باشد تا ساختار روحی مرد در این زمینه صحیح رشد نماید و از آنجا که درصد قابل توجهی از اختلافات آنان به نظر می رسد که ریشه در مسائل و اختلافات جنسی داشته باشد، عدم رعایت مصالح و رفتارهای جنسی قطعاً مرد را به انحراف خواهد کشاند و زمینه های بزهکاری او را ایجاد خواهد کرد.

۲- مردان به علت آنکه نوعاً ناراحتی های محیط کار را درون خود می ریزند، نیاز به آرامش بسیار دارند و چنانچه محیط متعارف برایشان فراهم باشد به راحتی به همسران و فرزندان خود عشق می ورزند و حتی حاضرند جان خود را فدای آنان کنند ولی با ایجاد مشکلات روحی از قبیل ایجاد درگیری با خانواده ی مرد و... مردان دچار تزلزل شده و به جای سازندگی فقط به فکر رفع و رجوع می گردند و در نهایت به دلیل اینکه نمی توانند به اهداف خود فکر کنند، کم کم شکست خورده و دچار اختلال شخصیت می گردند که یکی از مصادیق آن اعتیاد است. به نظر می رسد که ایجاد بی اعتمادی، سوء ظن، سخن چینی، عدم قناعت، چشم وهم چشمی، حسادت، بخل، سختگیری بی جا،

رفتار ناملایم با خانواده همسر وعدم درک صحیح او بدون در نظر گرفتن موقعیت زمانی، مرد را بالقوه آماده ی بزهکاری نماید.

۳- رفتار فرهنگی صحیح زنان به نظر می رسد که می تواند مردان را به زندگی امیدوار ساخته ، خود را موفق ببیند و قابلیت پیشرفت را در خود احساس کنند؛ ولی بالعکس چنانچه رفتار فرهنگی زنان در سطح پایینی باشد ، به نظر می رسد مردان را پشیمان از ازدواج نموده و کم کم رفتارهای بزهکارانه در مردان ظاهر گردد.

۴- اختلاف فرهنگی چنانچه به تعارض فرهنگی و اختلافات طبقاتی منجر شود به نظر می رسد که ثبات زندگی را از بین برده و مرد خود را تنها حس کرده و چون نمی تواند تاثیر گذار بر همسران خود باشند در نهایت دچار اختلال شخصیت شده و رو به بزهکاری آورند.

۵- چنانچه زنان به لحاظ اقتصادی سخت گیر باشند یا خلاف قناعت رفتار کنند یا دچار بخل گردند ، به نظر می رسد که تاثیر حداقل بالقوه ای در بزهکاری مردان داشته باشد.

۵) روش تحقیق و تنگناهای آن

روش انجام این تحقیق به صورت اسنادی و میدانی خواهد بود.

در روش اسنادی از کتب معتبر و دیدگاهها و دکترین اساتید بزرگوار و از فقه اسلامی انشاء... نهایت استفاده را کرده و در روش میدانی با طرح سؤالاتی در خصوص روابط میان همسران و توزیع آنها میان ۳۰۰ پاسخگوی مرد و زن سعی در کشف علل و عوامل سوء رفتار مردان تا آنجا که مربوط به زنان باشد، خواهد شد.

اما تنگناهای آن؛ نبود منابع مستقیم و حتی غیر مستقیم در خصوصی موضوع پایان نامه وعدم دسترسی راحت ومناسب به آمارهای موجود در خصوص عنوان پایان نامه می باشد.

۶)سابقه و ضرورت تحقیق

در اکثر قریب به اتفاق منابع موجود در زمینه روانشناسی، جامعه شناسی و حتی جرم شناسی در ایران از گذشته تا کنون؛ فقدان نظریه ها و پژوهشهایی در خصوص تأثیر سوء رفتار زنان در انحراف و بزهکاری مردان به چشم می خورد. در حالیکه به نظر می آید این موضوع مسأله ای مهم و قابل بررسی در روند رو به رشد بزهکاری است.

علی رغم تلاشهای فراوان، تنها منابع یافت شده که کمی نزدیک به موضوع این پژوهش بود؛ تنها منابع اندکی در خصوص مقوله ی همسرکشی یا علل طلاق بود که آنها نیز به ابعاد محدودی از این دلایل می پرداختند.

از نظر نگارنده، ریشه یابی جرائم مردان، به اصلاح خانواده ها و در پی آن اصلاح جامعه کمک شایانی خواهد نمود. علی رغم وجود این ضرورت، تحقیقات خاصی که متمرکز بر علل بزهکاری مردان پس از ازدواج باشد، وجود ندارد و همین موجب شده تا مسئولان هم به دنبال یافتن راه حل هایی برای پیشگیری یا کاستن از بار بزهکاران مرد، نباشند.

فصل اول:

کلیات

در این فصل، ابتدا برای شناخت و تجسم ذهنی بهتر از علل بزهکاری در مردان و امکان متأثر بودنشان از همسر، دست به تعریف و تبیین اصطلاحات به کار گرفته شده در موضوع این تحقیق زده ایم. سپس برای اینکه الگویی را در ابتدای کار انتخاب کرده باشیم؛ مکاتب عمده و مهم جرم‌شناسی را مورد بررسی قرار داده ایم و در انتهای این بخش، نگارنده، نظر خود را در پذیرش یا رد این مکاتب بیان داشته است. پس از این بخش در ادامه، انواع جرم‌شناسی از نقطه نظر علمای حقوق به چشم می‌خورد که علی‌رغم اندک اختلاف نظرهایی در تقسیم‌بندی آنها؛ به بیان موارد مهمتر اکتفا شده است. در بخش پایانی این تحقیق نیز به تفاوت‌های میان زن و مرد از لحاظ زیستی، روحی و روانی و عملکردی پرداخته شده است و در ادامه ی آن نگاهی اجمالی به نسبت جرایم زن و مرد در مقابل یکدیگر داشته ایم.

بخش اول - تعاریف و اصطلاحات

مبحث اول - بزه^۱ (جرم)

بزه در لغت به معنای "گناه و خطا" می‌باشد.^۲ در قانون مجازات اسلامی نیز، جرم "هر فعل یا ترک فعلی که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد"^۳، تعریف شده است. "جرم یا بزه" از ابتدای خلقت بشریت با عناوین سرپیچی، سرکشی، طغیان، رفتار نادرست و.... جلوه پیدا کرده است. آدم و حوا به علت ارتکاب اعمال نهی شده، یعنی خوردن گندم یا سیب از بهشت فرود آمدند^۴ و پسرشان قابیل برادر خود هابیل را به قتل رساند.^۵ علمای حقوق هریک جرم را به گونه ای تعریف کرده اند. هریک از این تعاریف با تمام ژرفانگاری اغلب از گرایشهای نظری مکتبهای خاص ملهم بوده است. مثلاً "گارو فالو"^۶، یکی از بنیانگذاران دانش جرم‌شناسی، جرم را جریحه دار کردن آن بخش از حس اخلاقی که احساسات بنیادی نوع خواهانه؛ یعنی شفقت و درستی را شامل می‌شود، می‌داند.

^۱guilt(crime)

^۲ فرهنگ فارسی عمید، حسن عمید، انتشارات امیر کبیر، چاپ سوم، تهران ۱۳۶۹، ص ۳۰۲

^۳ قانون مجازات اسلامی، ماده ی ۲، مصوب ۱۳۷۰

^۴ سوره ی مبارکه بقره، آیات شریفه ۳۵ و ۳۶

^۵ سوره مبارکه مائده، آیات شریفه ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰

^۶ Garo falo

"کین برک"^۱ جرم شناس سوئدی معتقد است، جرم، شکلی از ناسازگاری اجتماعی است. ارتکاب جرم یکی از راههای حل مسائلی است که فرد در رویارویی با محیط خود در دام آن گرفتار آمده است و گریزی از آن، جز با ارتکاب جرم نمی یابد. طرق دیگر حل مشکلات تطابق و سازش پذیری اجتماعی را باید در ظهور بیماریهای روانی و اختلالات عصبی جستجو کرد.^۲

تعریف جرم از دیدگاه جرم شناسی: "ناسازگاری افراد را در اجتماع، عمل ضد اجتماعی و جرم می نامند". "فری"^۳ جامعه شناس ایتالیایی معتقد است؛ هر فعلی که به حقوق افراد ضرر و زیان وارد آورد ضد اجتماعی و جرم است.^۴

با توجه به تعاریف متعددی که از جرم وجود دارد می توان به این نکته رسید که ارتکاب هر عملی که منافی قوانین یک جامعه باشد و نظم عمومی آن جامعه را برهم زده و اذهان مردم را جریحه دار سازد، جرم تلقی می شود. اما متأسفانه در هیچ یک از تعاریف اشاره ای به دلایل، علل و عوامل ارتکاب بزه یا شخصیت بزهکار، نشده است. شاید به این دلیل است که ارتکاب جرم می تواند دلایل بسیار زیادی داشته باشد که در فرهنگها، قومیت ها، ادیان، گروهها و حتی کشورها متفاوت است. به هر حال قانونگذار نیز به این امر توجهی نداشته است.

مبحث دوم: جرم شناسی^۵

"مجموعه علوم است که موضوع آنها مطالعه ی جرم، مجرم از نظر شخصی و اجتماعی، شامل انسانشناسی جزائی، روانشناسی جزائی و آمار جزائی است".^۶

آنچه را در سال ۱۸۸۵ "گاروفالو"، Criminologia نامید و در زبان فارسی "جرم شناسی" خواندند، انعکاسی از پوزیتیویسم و سند ولادت رشته ی نوئی مرکب از حقوق، پزشکی، پزشکی قانونی، روانپزشکی، روانشناسی، آمار، تاریخ، جامعه شناسی و بسیاری از علوم دیگر انسانی و اجتماعی است که پیش از پیدایش جرم شناسی در مسیر تاریخ زندگی علمی انسانها قرار گرفته اند.

^۱. Kin berg

^۲. حقوق جزای عمومی، دکتر محمد علی اردبیلی، جلد نخست، انتشارات میزان، چاپ شانزدهم، سال ۱۳۸۶، ص ۹۷

^۳. Enriko.ferri

^۴. مجرم کیست، جرمشناسی چیست، دکتر تاج الزمان دانش، انتشارات کیهان، چاپ نهم، سال ۱۳۸۱، ص ۵۷

^۵. criminology

^۶. وسیط در ترمینولوژی حقوق، دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی، انتشارات گنج دانش، چاپ سوم، ۱۳۸۹، واژه ی ۱۱۳۱، ص ۲۵۴